

Zagreb, 31. prosinca 2015.

Priopćenje o nastavku primjene stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala za Republiku Hrvatsku za prvo tromjesečje 2017.

Hrvatska narodna banka u skladu s člankom 123. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine", br. 159/2013. i 19/2015.) objavljuje da će se Odluka o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala ("Narodne novine", br. 9/2015.), kojom je određena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0% primjenjivati i u prvom tromjesečju 2017.

Odlukom o stopi protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala ("Narodne novine", br. 9/2015.) omogućena je upotreba instrumenta kojim se može djelovati u slučaju potrebe za obuzdavanjem prekomjernoga kreditnog rasta, a riječ je o varijabilnom zahtjevu za kapital koji ovisi o cikličkoj komponenti relativnog jaza zaduženosti privatnog sektora (omjeru kredita odobrenih stanovništvu i poduzećima i agregatnog dohotka)¹. S obzirom na slabu kreditnu aktivnost navedenom je Odlukom određena stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0% s datumom primjene od 1. siječnja 2016. Na temelju recentne analitičke ocjene evolucije sistemskih rizika cikličke prirode HNB objavljuje da zadržava istu visinu stope od 0%, koja će se primjenjivati u prvom tromjesečju 2017., odnosno od 1. siječnja 2017. U skladu s člancima 119., 123. i 380. Zakona o kreditnim institucijama objavljuju se relevantne informacije:

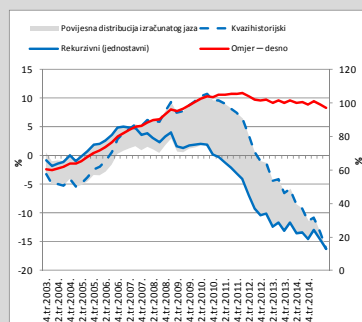
a) Oporavak gospodarske aktivnosti praćen nastavkom procesa razduživanja privatnog sektora djelovao je u trećem tromjesečju na nešto snažnije smanjenje standardiziranog omjera kredita i BDP-a (u trećem tromjesečju 2015. taj omjer je iznosio 97,3%). Domaće financiranje poduzeća u trećem se tromjesečju nastavilo smanjivati, a nastavljeno je i razduživanje stanovništva. Pri tome je posebno izraženo smanjenje dugoročnih stambenih kredita te prekoračenja po transakcijskim računima, što odražava i još uvijek prisutnu neizvjesnost vezanu uz spor oporavak tržišta rada. Jaz zaduženosti izračunat na temelju ovog standardiziranog omjera kredita i BDP-a u trećem je tromjesečju 2015. još bio negativan (-16,3%), što i dalje jasno upućuje na činjenicu da trenutačno ne postoje rizici od prekomjernoga kreditiranja koji bi imali sistemske posljedice kad je riječ o funkcioniranju financijskih tržišta. Referentni pokazatelj visine zaštitnog sloja procijenjen za treće tromjesečje 2015. godine tako iznosi 0%. To potvrđuju i specifični pokazatelji

¹ Detaljnija metodološka objašnjenja vidi u Okviru 4. Financijski ciklus i kalibracija protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala, Financijska stabilnost br. 13, srpanj 2014.

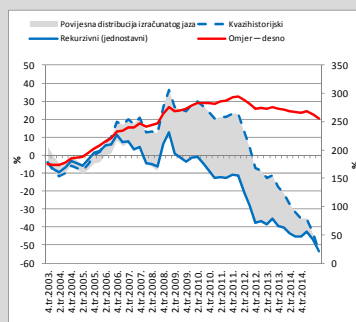
relativne zaduženosti (zasnovani na užoj definiciji kredita, koja obuhvaća samo potraživanja domaćih kreditnih institucija, stavljenih u odnos prema tromjesečnom, sezonski prilagođenom, BDP-u), slike 1. i 2.

Slika 1. Pokazatelji relativne zaduženosti (omjer kredita i bruto domaćeg proizvoda) i kratkoročni jaz (relativno odstupanje omjera od njegovog dugoročnog trenda)*

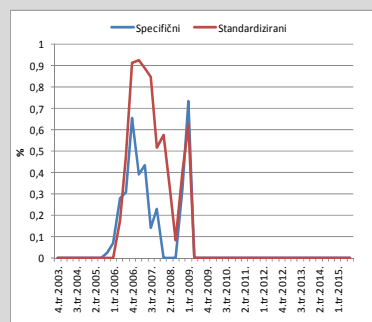
1.a Standardizirani pokazatelj

1.b Specifični pokazatelj

Slika 2. Referentni pokazatelj visine zaštitnog sloja

^a Izračuni svih relevantnih omjera i kratkoročnog jaza napravljeni su na uzorku od 2000. godine. Kvazihistorijski jaz izračunava se na cijelom uzorku, a rekurzivni jaz na desnostranom pomičnom uzorku (raspoloživih podataka u svakom tromjesečju), pri čemu su posljednja opažanja uvijek ista za oba pokazatelja jaza. Povijesne serije referentnih pokazatelja visine zaštitnog sloja prikazane su kao funkcija kratkoročnog (rekurzivnog) jaza.

Izvori: DZS (izvorne serije nominalnog BDP-a, sezonski prilagođene u HNB-u); HNB (tablice D1, D5 i H15 za vremenske serije kredita); vremenske serije podložne su revidiranju i dostupne na internetskim stranicama HNB-a.

b) HNB će u skladu sa svojom makrobonitetnom politikom, a slijedeći i preporuke ESRB-a², redovito pratiti razvoj mogućih neravnotežnih odnosa u financiranju potreba privatnog sektora te na tromjesečnoj razini objavljivati referentne pokazatelje, odnosno stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala. U tome će se oslanjati i na sve druge relevantne informacije i indikatore koji bi upućivali na rizike prekomjernoga kreditiranja kao što su kretanje cijena na pojedinim tržištima, manjak na tekućem računu platne bilance, dinamika plasmana i monetarnih agregata i drugo, što je dostupno na mrežnim stranicama: <http://www.hnb.hr/publikac/bilten/hbilten.htm>.

² To se prije svega odnosi na Preporuke Europskog odbora za sistemske rizike od 18. lipnja 2014. o smjernicama za utvrđivanje stopa protucikličkoga zaštitnog sloja (ESRB/2014/1), *Recommendation of the European Systemic Risk Board of 4 April 2013 on intermediate objectives and instruments of macro-prudential policy* (ESRB/2013/1) – trenutno dostupno samo na engleskom jeziku i *Recommendation of the European Systemic Risk Board of 21 September 2011 on lending in foreign currencies* (ESRB/2011/1) – trenutno dostupno samo na engleskom jeziku.